

Yksityisten keskusarkistot ry:n lausunto sivistysvaliokunnalle kulttuuripoliittisesta selonteosta (VNS 8/2024 vp)

Yksityiset Keskusarkistot ry muistuttaa, että asiakirjallinen kulttuuriperintö tulee myös ymmärtää kulttuuriperinnöksi. Ja se tulee ymmärtää laajasti, ei vain analogisena paperiaineistona, vaan mitä moninaisempaan audiovisuaalisten aineistojen, kartta- ja piirustusaineistojen ja tietokantojen muodostamana kokonaisuutena, joka voi olla joko analogisessa tai digitaalisessa muodossa. Yksityisillä keskusarkistoilla on tätä asiakirjallista kulttuuriperintöä 67 hyllykilometriä 1500-luvulta nykypäivään.

Epävakaassa maailmassa ehyt ja luotettava asiakirjallinen kulttuuriperintö ankuroi kansakunnan historian tietopohjaisiin faktoihin, joka antaa suojaa mis- ja disinformaation leviämistä vastaan yhteiskunnassa.

Kulttuuripoliittisessa selonteossa arkistot noteerataan vain ohuesti, ja aina yhdessä kirjastojen ja museoiden kanssa. Arkistotoimintaa ei mainita lainkaan omaehtoisena toimintana. Kulttuuriperinnön turvaamisen kohdalla mainitaan vain arkeologisen kulttuuriperinnön turvaaminen.

Kulttuuriperinnön osalta arkistot – ja yksityisarkistot – ovat myös luovan työn ja kulttuurin tallentajia. Kulttuuriperintö ja sen saavutettavuus on perusoikeus.

Yksityiset Keskusarkistot ry:n mielestä selonteon lopussa olevaa listaa Suomen Unesco-maailmanperintökohteista olisi syytä täydentää Unescon Maailman muisti -rekisterillä, johon on koottu arkisto- ja kirjastoperintöä. Suomesta kansainväliseen Maailman muisti -rekisteriin on valittu neljä kohdetta.